

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

**A végrehajtás felfüggesztésének bírósági gyakorlata a nemperes eljárásban,
a koronavírus járvány következtében kihirdetett veszélyhelyzet során hozott átmeneti
rendelkezésekre is tekintettel**

Szerző:

dr. Koller Kata

Kézirat lezárva:

Szombathely, 2022. március 6.

I. Bevezetés

„A bírósági határozatokban és egyéb okiratokban foglalt követelések érvényesítése, kötelezettségek kikényszerítése bírósági végrehajtás útján történik, melyet - mint polgári nemperes eljárást - a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) szabályoz. A bírósági végrehajtás hatékony működése nemcsak a konkrét ügyekben született bírósági határozatok érvényesíthetőségéhez szükséges, de fontos szerepe van a jogbiztonság, a teljesítési fegyelem erősítésében, ennél fogva pedig a jogviták kialakulásának megelőzésében is.”¹

A végrehajtási eljárás megindulását követően előfordulhat, hogy szükségessé válik a végrehajtás felfüggesztése, átmeneti megakasztása, mivel még kényszer alkalmazásával sem érné el a végrehajtás a célját.

Jelen tanulmányban a nemperes eljárásban a végrehajtás felfüggesztésére vonatkozó rendelkezések - az uniós szabályozás kivételével -, valamint azon túlmenően a felfüggesztés iránti kérelmek elbírálásának bírósági gyakorlata kerül bemutatásra. A végrehajtás felfüggesztésének vannak kötelező és nem kötelező, mérlegelést igénylő esetei is.

A végrehajtási ügyszakban eljáró bírósági titkárként sok végrehajtás felfüggesztése iránti kérelemmel találkoztam, talán ez az egyik leggyakrabban előforduló ügytípus, melyet elsősorban az adósok kezdeményeznek. Ez utóbbira tekintettel az adósok által előterjesztett felfüggesztés iránti kérelmekre igyekeztem különösen nagy hangsúlyt fektetni.

A felfüggesztés iránti kérelem az eljárás bármely szakaszában előterjeszhető, de általában akkor jellemző az adósok részéről, amikor a végrehajtás során a végrehajtó által foganatosított kényszerintézkedések, intézkedések az adósok életére jelentősen kihatnak, pl. munkabér letiltás, lakóingatlan árverezése. A koronavírus járvány folytán kialakult élethelyzetek a felfüggesztés iránti kérelmek számának további növekedését eredményezte. A jogalkotó a koronavírus járvány következtében kihirdetett veszélyhelyzet során a végrehajtást érintően külön rendelkezéseket

¹ A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény indokolásának 1. bekezdése

hozott, így annak felfüggesztése körében is, melyek szintén ismertetésre kerülnek az azzal kapcsolatos gyakorlattal együtt.

Az adósok sok esetben kérelmeikben összekeverik a végrehajtás szünetelését, annak felfüggesztésével, mindkettő hasonló jogkövetkezésménnyel jár, azonban két különböző jogintézményről van szó. Erre figyelemmel végül röviden erre is kitérek, illetve a két jogintézmény egymáshoz való viszonyára is.

II. A bírósági végrehajtási eljárás

A Vht. nem definiálja a végrehajtás definícióját, az 1. §-ában csupán a törvény tárgyi hatályát határozza meg, mely alapján a bíróságok és a jogvitát eldöntő más szervek határozatai, továbbá egyes okiratokon alapuló követeléseket kell bírósági végrehajtás útján végrehajtani. Későbbi rendelkezéseiben ezt azonban a törvény kibontja, és pontosítja ezek körét.²

A bírósági végrehajtás lényege, legfontosabb ismérveit kiemelve nem más mint, egy polgári nemperes eljárás, amelynek „keretében állami vagy az adott esetben arra felhatalmazott szerv, elsősorban vagyoni kényszer alkalmazása révén juttatja érvényre az állam által, a konkrét egyedi ügyben fennállónak tekintett, elismert és kikényszeríthető alanyi jogot.” „A bírósági végrehajtás általában az állam által, a konkrét egyedi ügyben fennálló jogként elismert és kikényszeríthető alanyi jogot realizálja annak érvényesítésével.”³ A Kúria a BDT2012.2717. számú eseti döntésében úgy fogalmazott, hogy a bírósági végrehajtás önálló, a Vht.-ban szabályozott nemperes eljárás, amelyben a közhatalom a bírósági határozatok teljesítésének állami kényszer útján szerez érvényt.

A bírósági végrehajtási eljárás során a végrehajtást kérő (jogosult) az, aki a végrehajtható határozaton alapuló követelése behajtása végett kezdeményezi a végrehajtást az adóssal (kötelezettel) szemben, amennyiben az adós részéről önkéntes teljesítésre nem kerül sor a meghatározott határidőn belül. A végrehajtás célja, hogy a végrehajtást kérő ilyenkor állami kényszer segítségével jusson az őt illető követeléséhez.

² Vht.15-31/C.§

³ A dr. Lukács Tamás / dr. Martonovics Bernadett / dr. Schabl György / dr. Udvarny Sándor / dr. Ujlaki Tamás, Nagykommentár a végrehajtási törvény 1.§-ához, Wolters Kluwer Hungary Kft., Budapest, 2021.

Nem lenne értelme egy költséges, hosszadalmas pereskedésbe bocsátkozni akkor, ha már eleve tudjuk, hogy igényük érvényesítését követően, a kötelezett önkéntes teljesítése nélkül magunkra maradunk, és csak a bíróság ítéletét lobogtathatjuk a kezünkben. Azonban megeshet az is, hogy a végrehajtás során derül ki, hogy a követelés behajthatatlan az adóssal szemben, mivel az adósnak nincs jövedelme, vagyona vagy a végrehajtási sorrendben megelőző más követelések miatt.

A végrehajtás kereteit, a felek jogait, kötelezettségeit, így a végrehajtás felfüggesztésének általános szabályait is a Vht. határozza meg, azonban azokra az eljárási kérdésekre, amelyeket a Vht. eltérően nem szabályoz, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) vagy az 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) szabályait kell alkalmazni, mely során figyelemmel kell lenni a nemperes eljárás sajátosságaiból eredő eltérésekre és a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló törvénynek a bírósági polgári nemperes eljárásokra vonatkozó általános rendelkezéseire is.⁴

A régi Pp.-t 2018. január 1. napjától a jelenleg is hatályos Pp. váltotta fel, melynek szabályait a 2018. január 1-jén és az azt követően indult ügyekben kell alkalmazni. Kérdésként merült fel ennek kapcsán, hogy a végrehajtási eljárásban háttérjogszabályként melyik Pp. szerint kell eljárni: a felfüggesztés iránti kérelem, kifogás előterjesztésének vagy a végrehajtás megindulásának az időpontja az irányadó. Egységes álláspont⁵ született e körben, mely alapján a 2018. január 1. napja előtt megindított végrehajtási eljárásokban előterjesztett felfüggesztés iránti kérelmek, kifogások esetében a régi Pp. rendelkezéseit, míg a 2018. január 1. napján vagy azt követően indult végrehajtási ügyekben a hatályos Pp. szabályait kell alkalmazni. Így előfordulhat, hogy több évig még a régi Pp.-t kell figyelembe venni háttérjogszabályként. Ennek indoka az egységes végrehajtási eljárás, a jogbiztonságot jobban szolgálja az, ha azonos eljárásjogi szabályok kerülnek alkalmazásra azonos eljárás különböző szakaszaiban.⁶

⁴ Vht. 9.5

⁵ A Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Értekezletének (2017. XI. 20-21.) 64.sz. állásfoglalása

⁶ A Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Értekezletének (2019. IV.16.) 66.sz. állásfoglalása

III. A végrehajtási eljárás felfüggesztése

A végrehajtási eljárás alatt előfordulhatnak olyan körülmények, bekövetkezhetnek olyan események, amelyek miatt szükségessé válhat a végrehajtás felfüggesztése.

A bíróság a végrehajtási eljárást bizonyos esetekben köteles felfüggeszteni, míg más esetekben a felfüggesztés nem kötelezettség, csak lehetőség a bíróság számára, mely során annak indokoltságát mérlegelési körébe vonhatja.

III.1. A felfüggesztés kötelező esetei

III.1.1. A végrehajtást kérő kérelmére

A Vht. 48. § (1) bekezdése szerint a végrehajtást kérő kérheti a végrehajtási eljárás felfüggesztését, melynek a végrehajtást foganatosító bíróság köteles ennek eleget tenni. Ez a végrehajtást kérő rendelkezési jogából vezethető le, mivel ő a „végrehajtási ügy ura”, azonban ennek a jogszabály szerint van egy korlátja: másnak a jogát a felfüggesztésnek nem szabad sértenie. A Vht. ezen pontjára hivatkozással előterjesztett kérelmek elbírálásakor erre különösen figyelemmel kell lenni, a bíróságnak tekintettel kell lennie az eljárás többi résztvevőjének jogaira a felfüggesztés viszonyában. A felfüggesztés így sértheti például más végrehajtást kérő, a végrehajtó, az adós vagy egyéb érdekelt jogát is.

Ha a végrehajtás alá vont követelésnek több jogosultja van, és így a végrehajtási eljárásban több végrehajtást kérő szerepel, a felfüggesztéshez valamennyi végrehajtást kérő (közös) kérelme szükséges, vagy a hozzájárulásokat a felfüggesztéshez be kell szerezni. Ugyanez a helyzet akkor, amikor a zálogjogosult kapcsolódott be a végrehajtásba.

Elképzelhető az is, hogy a felfüggesztés éppen a végrehajtó jogát sértené, például amikor az ingóárverés kitűzése már megtörtént, az árverés eredményes kimenetele várható, és ezzel együtt a végrehajtási költségek megtérülése is, viszont a felfüggesztés következtében a vagyontárgy későbbi értékesítése veszélybe kerülhet, illetőleg a költségek a tárolással tovább emelkedhetnek akár a vagyontárgy értékét meghaladó mértékig.

Habár a felfüggesztés iránti kérelmeket az adósok nyújtják be főként, a felfüggesztés az ő érdeksérelmükkel is járhat, hiszen a követelés - a járulékok miatt is - folyamatosan növekszik, mely lehet nagyobb hátránnyal jár az adós számára, mint a végrehajtó soron következő intézkedése.

A végrehajtást kérők jellemzően nem kérik a végrehajtást felfüggesztését, a felfüggesztés iránti kérelmeket elsősorban az adósok terjesztik elő. Erre is figyelemmel alakult ki a bíróságokon az a gyakorlat - noha erre a bíróságnak nincs jogszabályi kötelezettsége -, hogy az adós végrehajtás felfüggesztés iránti kérelme megküldésre kerül a végrehajtást kérő(k)nek rövid határidővel azzal a felhívással, hogy nyilatkozzon az adós kérelmére. Amennyiben a végrehajtást kérő határidőben belül nem nyilatkozik, a bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján dönt a felfüggesztés kérdésében. A végrehajtást kérők a bíróság felhívását követően gyakran nyilatkoznak úgy, hogy a végrehajtás felfüggesztéséhez hozzájárulnak adós kérelmében előadottakra tekintettel, és ez alapján a bíróság a végrehajtást felfüggeszti a Vht. 48. § (1) bekezdése alapján, feltéve ha az rajtuk kívül másnak a jogát nem sérti. Ha a végrehajtást kérő kérelmére kerül felfüggesztésre a végrehajtás, a bíróság csak a kérelemnek megfelelően, akár meghatározott időtartamra függeszti fel a végrehajtást.

II.1.2. A zálogjogosult bekapcsolódás iránti kérelme alapján

A bíróság a Vht. 48. § (2) bekezdése alapján köteles a végrehajtást felfüggeszteni, ha a zálogjogosult a végrehajtó értesítését követően a zálogjogból fakadó igényét érvényesíteni kívánja, és a végrehajtási eljárásba való bekapcsolódás iránti kérelmet terjeszt elő a végrehajtónál. Ebben az esetben a bíróságnak nincs mérlegelési jogköre az előterjesztett kérelem vonatkozásában.

A felfüggesztés ezen jogszabályi oka az, hogy az eljárás továbbfolytatása esetén, ha a bekapcsolódással érintett vagyontárgy értékesítésre kerülne, a vagyontárgyon fennálló zálogjog, a zálogjogosult követelésének biztosítéka megszűnne.

A már bekapcsolódott zálogjogosult a végrehajtást kérőhöz hasonló eljárási pozícióba kerül, eljárási jogaira és kötelezettségeire a végrehajtást kérőre vonatkozó szabályok az irányadóak.

A végrehajtó a foglalás után, illetve az ingatlan becsértékének közlésével egyidejűleg tájékoztatja a zálogjogosultat arról, hogy a zálogjogból fakadó igényét - ha az alapügyben nem végrehajtást kérő - végrehajtási eljárás során érvényesítheti, és az erre vonatkozó kérelmét az értesítés kézhezvételét követő 15 munkanapon belül jelentheti be a végrehajtónál.⁷

A zálogjogosult amennyiben a fenti kérelmét előterjeszti, a bíróságnak nagyon rövid határidőn - a kérelem beérkezésétől számított 3 munkanapon - belül fel kell függesztenie a végrehajtást.

Különböző a bírói gyakorlat azzal kapcsolatban, hogy mi a helyes eljárás, ha a zálogjogosult bekapcsolódás iránti kérelme elkésett vagy hiányos. Álláspontom szerint, amennyiben a kérelem elkésett, azaz 15 munkanapon túl kerül előterjesztésre a végrehajtónál, a felfüggesztés tárgyában szükségtelen döntenie, a kérelmet elkésettség okán a régi Pp. alapján érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani vagy a hatályos Pp. szerint vissza kell utasítani. Más bíróságok megengedőbbek⁸ e körben, és ilyen esetben is felfüggesztik a végrehajtást az elutasítás vagy visszautasítás mellett.

Fontos megjegyezni, hogy a kérelmet nem a bíróságnál, hanem a végrehajtónál kell a jogszabály szerint benyújtani 15 munkanapon belül. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a rossz helyre benyújtott fellebbezés nem vehető figyelembe a végett, hogy azt legkésőbb a határidő utolsó napján ajánlott küldeményként postára adták.⁹ Ugyanez irányadó jelen esetben is, a gyakorlat szerint a zálogjogosult rossz helyen, pl.: a bíróságnál, nem a végrehajtónál előterjesztett kérelme, a téves helyen való előterjesztés alapján elkésett lehet, ezért érdemben nem vizsgálható. A végrehajtó zálogjogosultnak szóló értesítése minden esetben tartalmazza azt a tájékoztatást, mely szerint a kérelmet mennyi időn belül, és hol kell előterjeszteni, így ezzel a zálogjogosultnak tisztában kell lennie kérelme előterjesztésekor.

A bekapcsolódás iránti kérelem van, hogy határidőben érkezik, azonban hiányos, emiatt elbírálásra alkalmatlan. A véleményem szerint követendő és a helyben kialakult gyakorlat is az, hogy ilyen esetben a hiányos kérelem alapján a bíróságnak 3 munkanapon belül fel kell függesztenie a

⁷ Vht. 114/A. § (1) bekezdése és a 140. § (6) bekezdése

⁸ Baratiné dr. Boda Gréta: A végrehajtási eljárás felfüggesztésének esetei a bírói gyakorlat tükrében, különös tekintettel az adós oldalán figyelembe vehető méltányolható körülményekre, 3. oldal - https://www.mjsz.unimiskolc.hu/files/7902/5_boratinebodagreta_t%C3%B6rdelt.pdf (felhasználás ideje: 2022.02.20)

⁹ BH2001.47.

végrehajtást, és egyúttal felhívni a zálogjogosultat a jogkövetkezményekre való figyelmeztetés mellett a hiányok megjelölésével azok pótlására. Amennyiben a zálogjogosult a hiányokat nem pótolja, a bíróság a bekapcsolódás iránti kérelmét régi Pp. szerint érdemi vizsgálat nélküli elutasítja, illetve a Pp. szerinti visszautasítja.

A Vht. 48. § (2) bekezdése alapján történő felfüggesztése esetében a jogszabály¹⁰ konkrétan meghatározza a felfüggesztés hatályát, így az csak a zálogtárgy árveréséről történő értékesítéséről szóló hirdetmény elkészítésére, illetve a zálogtárgy értékesítésére - ide nem értve a romlandó dolgok értékesítését - terjed ki. Ez azt jelenti, hogy a többi végrehajtási cselekményt a felfüggesztés tartama alatt is foganatosítani kell. A bíróságnak a felfüggesztést elrendelő végzése rendelkező részében fel kell tüntetnie, hogy mely zálogtárgyra vonatkozik a felfüggesztés, ami akár egy ingatlan meghatározott tulajdoni hányada is lehet.

Kérdésként merült fel a gyakorlatban a felfüggesztés kapcsán, hogy ha az adóssal szemben több végrehajtás van folyamatban, a bekapcsolódás iránti előterjesztett kérelem nyomán valamennyi végrehajtást fel kell-e függeszteni. A Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Értekezletén¹¹ erre vonatkozóan úgy foglaltak állást, hogy a felfüggesztés arra a végrehajtási eljárásra vonatkozik, amelyben a zálogtárgyat lefoglalták, mely a Vht. 50. § (4) és 114/A. § (1) bekezdéseiből vezethető le.

A Vht. 114/A. § (7) bekezdése szerint a bíróság a bekapcsolódást engedélyező végzése jogerőre emelkedését követően a felfüggesztést megszünteti, és erről a végrehajtót értesíti. A bíróság azonban nem csak az engedélyező, de az elutasító végzés - amennyiben a felfüggesztésről rendelkezett - esetében is köteles a végrehajtás felfüggesztését megszüntetni.

A bíróság a felfüggesztést akkor is megszünteti, amikor azért kerül sor a bekapcsolódás iránti kérelem elutasítására, mert az adós vagy valamelyik végrehajtást kérő vitatja a jogalapot, az összegszerűségét, és állítását valószínűsítette, azonban az elutasító végzés kézhezvételét követő 8 munkanapon belül a pert nem indította meg a zálogjogosult.¹²

¹⁰ Vht. 50. § (4) bekezdés

¹¹ A Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Értekezletének (2019. IV.16.) 58.sz. állásfoglalása

¹² Vht. 114/A. § (5) és (7) bekezdés

A zálogjogosultnak a bekapcsolódás engedélyezése iránti per megindításával nem kell bevárnia a végrehajtási nemperes eljárásban a kérelmét elutasító végzés jogerőre emelkedését. Ha a keresetlevelet az elutasító végzés kézhezvételétől számított nyolc munkanapon belül benyújtja, megőrzi a Vht. 48. § (2) bekezdése szerinti felfüggesztésének joghatását, mivel a nemperes eljárásban hozott elutasító végzés nem a perbe vitt kérdéseket dönti el, ezért a per megindításának és eldöntésének nem előfeltétele és nem előkérdése a Vht. 114/A. § (1) bekezdése körében hozott végzés elleni fellebbezés elbírálása.¹³

A Vht. 114/A. § (7) bekezdése szerinti felfüggesztés megszüntetés esetén a megszüntető végzéssel szemben véleményem szerint nincs helye fellebbezésnek, mivel a felfüggesztés megszüntetése ilyen esetben a törvény rendelkezésén alapul, nem a bíróság diszkrécionális jogkörén, a bíróság köteles a felfüggesztést megszüntetni.

III.2. A felfüggesztés nem kötelező esetei

III.2.1. A végrehajtás felfüggesztése az adós kérelmére

A bíróságnak lehetősége van az adós kérelmére felfüggeszteni a végrehajtást a Vht. 48. § (3) bekezdése alapján. E rendelkezés szerint a végrehajtást foganatosító bíróság kivételesen akkor függesztheti fel a végrehajtást, ha az adós a felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülményt igazolta, és az adóst a végrehajtási eljárás során korábban nem sújtották rendbírsággal.

A bíróság az adós kérelmére tehát csak kivételesen rendelkezhet a felfüggesztésről, melynek során gondosan mérlegelnie kell az adós felfüggesztés iránti kérelmében előadott méltányolható körülményt, és figyelemmel kell lennie a végrehajtást kérő érdekeire is, aki minél hamarabb a követeléséhez szeretne jutni. A Vht. lehetőséget biztosít a felek meghallgatására is, amennyiben az ügy körülményei ezt indokolják. A gyakorlatban viszont erre ritkán kerül sor, a felek kérelmeikben előadják a felfüggesztés alapjául szolgáló esetleges méltányolható körülmény(ek)e)t, és azok igazolására okiratokat csatolnak, így meghallgatás nélkül is elbírálhatóak ezen kérelmek.

¹³ BH2015. 72.

A méltányolható körülmény egy szubjektív elem, mely az adósok egyedi helyzete alapján nagyon sokféle lehet, de általában olyanok, melyek az adós létfenntartását veszélyeztetik. A felfüggesztés iránti kérelmek viszont a végrehajtás meghiúsulására nem irányulhatnak, és a bíróság sem engedhet ennek utat.

A Vht. a méltányolható körülmények körében kiemelten kezeli az adós által eltartani köteles, tartásra szoruló személyek számát, az adós vagy az eltartott személy tartós és súlyos betegségét, valamint a végrehajtási eljárás során bekövetkezett és az adóst is sújtó természeti katasztrófát.¹⁴

A méltányolható körülmények fenti, nevesített felsorolása példálózó jellegű, nem taxatív felsorolás, melyen túlmenően számos körülmény, egyedi élethelyzet adhat alapot a végrehajtás felfüggesztésére. A jogszabály további támpontot nem nyújt, és kevés bírósági határozat áll rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy melyek lehetnek még a felfüggesztést megalapozó okok, de az bizonyos, hogy a felfüggesztésre csak kivételes esetben kerülhet sor.

Általánosságban elmondható a kialakult bírói gyakorlatról e körben, hogy a bíróság az adós végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmének akkor adhat helyt, ha azok a végrehajtási eljárás megindulását követően álltak be, kiemelkedő jelentőségűek és az adós élethelyzetét hátrányosan befolyásolják, valamint átmeneti jellegűek. Az adós által hivatkozott körülménynek az adós érdekkörén kívül esőnek és olyannak kell lennie, amelynek megváltoztatására a közeljövőben lehetőség mutatkozik, az adós körülményeiben olyan pozitív változás várható, mely lehetővé teszi a felfüggesztés megszűnése utáni teljesítést. A végrehajtás felfüggesztése a végrehajtást kérő érdekeit is szolgálhatja az átmeneti körülményváltozás megszűntét követően az adós teljesítőképeségében bekövetkezett pozitív változásra figyelemmel.

A Vht. nem utal a méltányolható körülmények tekintetében a körülményváltozás átmeneti jellegére, azonban annak egyértelműsítése, tudatosítása végett szükséges lenne az átmenetiség követelményének jogszabályi szintre emelése, a törvényben való rögzítése. Az adósok kérelmeiket ugyanis a leggyakrabban olyan körülményre vonatkozóan terjesztik elő, melyek hosszabb ideje fennállnak, és azokban pozitív változás nem várható.

¹⁴ Vht. 48. § (5) bekezdés

Az adósok a felfüggesztés iránti kérelmeikben leggyakrabban a megélhetési nehézségekre, rossz jövedelmi viszonyokra hivatkoznak. Előadják, hogy több hitelük is van, a jövedelemük 50%-át a végrehajtó elviszi, a fennmaradó összegből nem tudnak megélni, számláikat nem tudják befizetni. Az adósok ezen kérelmeikben rossz életkörülményeiket taglalják, rezsizámlákat csatolnak, de arról nem adnak számot, hogy körülményeikben belátható időn belül pozitív változás következne be. Az ilyen kérelmek csak a végrehajtás elodázását szolgálják, ezért a végrehajtás felfüggesztésére okot nem adhatnak. A felfüggesztéssel az adósok élethelyzete nem oldódna meg, csak átmenetileg mentesülnének a végrehajtás alól, amely a végrehajtást kérő érdekeit lényegesen sértené.

Szintén nagy számban fordulnak elő azok a kérelmek, melynek alapja az adós vagy más hozzátartozó betegsége. A Vht. 48. § (5) bekezdése külön említi az adós vagy az eltartott személy tartós és súlyos betegségét. Azonban ennek során nem elegendő pusztán azt mérlegelni, hogy az előadott betegség mennyire súlyos, tartós. Sok esetben az adósok ugyanis olyan krónikus, régóta fennálló betegségekre, azok gyógyszerköltségeire hivatkoznak, melyek a végrehajtás megindítása előtt vagy éppen az annak alapjául szolgáló követelés keletkezése előtt is fennálltak már. Véleményem szerint ezen betegségek nem adnak alapot a végrehajtás felfüggesztésére, hiszen nem tekinthetők átmeneti körülményváltozásnak, pozitív jövőbeni változásuk kétséges, és a felfüggesztés a végrehajtást kérő érdekeit nem szolgálná, tekintve, hogy az csak a végrehajtás célját, azaz a követelés mielőbbi megtérülését akadályozná.

Más a helyzet, ha a végrehajtás alatt az adós balesetet szenved vagy műtéten esik át, és ebből kifolyólag átmenetileg munkaképtelenné válik, ezért jövedelme, bevétele csökken. A lábadozás időszakára a végrehajtás felfüggesztése álláspontom szerint célszerű és indokolt.

Előfordulhat azonban, hogy az adós nem csupán átmenetileg válik munkaképtelenné, hanem maradandó egészségkárosodást szenved, egészségügyi állapotában javulás belátható időn belül vagy egyáltalán nem várható, így anyagi helyzetében sem lehet számítani pozitív változásra. Ilyen esetben a végrehajtás felfüggesztésére a kivételesen súlyos körülmények fennállása esetén - az átmenetiség hiánya miatt - sem kerülhet sor, hiszen a felfüggesztés nem eredményezheti azt, hogy a végrehajtást kérő aránytalanul hosszú idő után vagy egyáltalán ne nyerjen kielégítést.

Tipikusan a végrehajtás felfüggesztésére adhat alapot, ha az adós önhibáján kívül munkahelyét elveszíti, mert például munkahelye megszűnt. A felfüggesztés ilyen esetben addig lehet indokolt, amíg az adósnak újra nem sikerül elhelyezkednie.

Az adósok a felfüggesztés iránti kérelmeikben van, hogy olyan folyamatban lévő perekre hivatkoznak, melyben hozott döntés befolyással bírhat a velük szemben indult végrehajtási eljárásra.

Az egyik kérelemben az adós a nehéz anyagi körülményein túl arra hivatkozott, hogy a folyamatban lévő házastársi közös vagyon megosztása iránti perben, amint a vagyon megosztásra kerül, házastársa kifizeti, akkor rendelkezni fog kellő pénzüsszeggel a végrehajtás alá vont követelés rendezésére, ezért addig kéri a végrehajtás felfüggesztését. Megítélésem szerint egy jövőbeni, bizonytalan kimenetelő peres eljárás egy jogerősen megítélt követelés kapcsán indult végrehajtás felfüggesztésére nem adhat alapot, és kétséges az is, hogy ez a Vht. 48. § (3) bekezdése szerinti méltányolható körülményként értelmezhető.

Az adósok gyakran a végrehajtandó jogerős határozatot vitatják, annak jogszerűségét, azonban a végrehajtási eljárásban az eredményesen nem vitatható, a nemperes eljárásban az vizsgálat tárgyát nem képezheti. Amennyiben az adósok peres eljárásban támadják a végrehajtás alapjául szolgáló határozatot, a perben eljáró bíróságtól kérhetik az eljárás felfüggesztését a per jogerős befejezéséig a Pp. 129. § -a szerint.

A felfüggesztés iránti kérelmek során azonban nem csupán az adós oldalán felmerülő méltányolható körülményekre kell tekintettel lenni, hanem a végrehajtást kérő érdekeire is. A bíróságnak mérlegelési körébe kell vonnia azt is, hogy a végrehajtási eljárás mikor indult, mióta van folyamatban, mekkora összegű a végrehajtás alá vont követelés, abból az eljárás során mennyi folyt be, mekkora összegű a még kielégítetlen követelés, illetve a követelés jogcíme is. Más megítélés alá esik egy kölcsöntartozásból eredő pénzkövetelés végrehajtása során előterjesztett felfüggesztés iránti kérelem, mint a gyermek tartására szolgáló gyermektartásdíj végrehajtása iránti ügyben benyújtott.

A méltányolható körülmények a koronavírus következtében kialakult pandémiás helyzetre tekintettel kiegészítésre került először az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében elrendelt veszélyhelyzet során a végrehajtással kapcsolatban teendő intézkedésekről szóló 57/2020. (III. 23.) Korm. rendelet ¹⁵ 7. § (2) bekezdésében, majd a jelenleg is hatályos veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készületségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 153. § (7) bekezdésében foglaltak szerint, melyek egyezően rögzítették, hogy a végrehajtást foganatosító bíróság az adós kérelmére kivételesen akkor is felfüggesztheti a végrehajtást, ha az adós a járványügyi intézkedésekkel összefüggésben került olyan élethelyzetbe, amely méltányolható körülmény.

A fenti rendelkezés hatálya átmeneti, mely a pandémiás helyzet alakulásától, a jogalkotó diszkréciójától függ.

A koronavírus járvány következtében a felfüggesztés iránti kérelmek az adósok részéről megszáporodtak. Sok esetben az adók elő, hogy járvány és a leküzdésére hivatott korlátozások köztudomásúak, annak elmúltával minden túlélőnek fokozatosan nagyobb lesz a teljesítőképessége. Hivatkoztak - bár nem sokáig volt hatályban¹⁶ - a 45/2020 (III.14.) Korm. rendelet által elrendelt rendkívüli ítélkezési szünetre is, mely következtében a kérelmek szerint a végrehajtások jogorvoslata is korlátozott lett. Kifogásolták, hogy a koronavírus járvány következményei a bíróság működését akadályozza, mivel személyes meghallgatások nem tarthatók, melyek garanciális adósi jogosítványok. Az adósok teljes egészségügyi és anyagi ellehetetlenülésének veszélye közvetlenebb és súlyosabb, mint a végrehajtás kérő végrehajtáshoz fűződő érdeke. Volt olyan kérelem, melyben arra hivatkoztak, hogy minden megdrágult a vírushelyzetre tekintettel. A köztudatban elterjedt, hogy a végrehajtások felfüggesztésre kerültek, és az adósok érthetetlenül álltak azelőtt, hogy a végrehajtó miért vezet végrehajtást a munkabérükre továbbra is.

A 45/2020 (III.14.) Korm. rendelet által 2020. március 15-én elrendelt rendkívüli ítélkezési szünet 2020. március 29. napjával véget ért, azonban még azt követően is sok esetben szerepelt a

¹⁵ hatályos: 2020.III.24. napjától-2020.VI.17. napjáig

¹⁶ hatályos 2020.III.15. napjától - 2020. március 29. napjáig

beadványokban. Ennek oka lehet az interneten terjedő formanyomtatványszerű kérelmek, melyek következetesen hivatkoztak erre.

Véleményem szerint a 2020. évi LVIII. törvény 153. § (7) bekezdése alapján sem szolgálhat a végrehajtás felfüggesztésének okául a járványügyi helyzet, illetve annak esetleges következményei általában. Az eljárás felfüggesztését erre tekintettel is kizárólag egyedi méltányolható körülmény indokolhatja.

A bíróság az eljárás nemperes jellegéből adódóan is elsősorban peren kívül, a rendelkezésre álló és a felek által benyújtott iratok alapján jár el, hozza meg döntését. A bíróság működését a koronavírus járvány ez alapján nem akadályozta. A bíróság eljárásának keretei a veszélyhelyzet ideje alatt hozott jogszabályok alapján biztosítottak voltak. A törvény lehetőséget nyújt ugyan a felfüggesztés körében a felek személyes meghallgatására, azonban arra jellemzően nincs szükség, a felek meghallgatása nélkül is megalapozott döntés hozható.

A fizetési moratóriumra hivatkozással is számos felfüggesztés iránti kérelem került benyújtásra, mivel az adósok azt tévesen értelmezték, és úgy gondolták, hogy a moratórium a végrehajtás alatt álló követelések tekintetében is fennáll. Azonban az a még „élő”, törlesztés alatt álló hitel-, kölcsön-, illetve pénzügyi lízingszerződés szerinti fizetési kötelezettségekre nyújtott haladékot.

A járványügyi intézkedésekkel összefüggésben méltányolható körülményként értékelhető élethelyzet lehet például a munkáltató működésének időleges leállása folytán a munkavállaló adós fizetés nélküli szabadságra küldése, vagy a szolgáltatás nyújtás kiesése folytán a teljes, napi 8 órás munkaidő helyett, négy órás munkaidőben történő foglalkoztatása, azaz amikor az adósnál a járvány következtében jövedelemkiesés jelentkezik. Az e körben előterjesztett kérelmek, amennyiben az adósok a fennálló méltányolható körülményt igazolták, pozitív elbírálás alá estek.

Az adósok részéről a pandémiás helyzetre, annak hatásaira általánosságban hivatkozó kérelmek vonatkozásában minden esetben hiánypótlási felhívás kiadása volt indokolt annak érdekében, hogy az egyedi élethelyzet, amelybe a járványügyi intézkedésekkel összefüggésbe az adósok kerültek, igazolva legyenek. A hiánypótlási kötelezettségüknek viszont az adósok nagyon ritkán tettek eleget.

Az egyedi méltányolható körülmények igazolása hiányában a bíróság a veszélyhelyzet tényét általában és annak várható következményeit a kérelem elbírálásakor nem tudja mérlegelése körébe vonni, így azt az adósok terhére értékelte, és a kérelmek elutasításra kerültek.

A felfüggesztés iránt előterjesztett kérelmek 90%-ában az adósok a méltányolható körülmény(ek)e)t előadták, azonban azok alátámasztásra a beadványokhoz nem csatoltak semmilyen iratot, okiratot. Fontos kiemelni, hogy a Vht. 48. § (3) bekezdése nemcsak a méltányolható körülmény valószínűsítését, hanem annak igazolását írja elő. Az igazolás és valószínűsítés jogi tartalma különbözik egymástól, a valószínűsítés a bizonyosság alacsonyabb fokát jelenti, azonban az adósnak a méltányolható körülmények fennállását bizonyítani, igazolni kell, mert ezt követően kerül a bíróság abba a helyzetbe, hogy azokat értékelje.

A hiányos kérelem esetében a bíróság rövid, nyolc napos határidő tűzésével hiánypótlásra hívja fel az adóst arra vonatkozóan, hogy igazolja a végrehajtási eljárás felfüggesztése iránti kérelmének indokait, a méltányolható körülményeket, és egyúttal figyelmezteti, hogy amennyiben annak határidőn belül nem tesz eleget, a bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján bírálja el a kérelmét. A bíróság ennek során a körben is nyilatkozattételre hívja fel az adóst, hogy a végrehajtás felfüggesztését milyen időtartamra kéri. Az ilyen felhívásoknak az adósok elvétele tesznek eleget vagy nem teljes körűen, igazolásokat az adósok nem csatolnak, ezért a bíróság a hiányos felfüggesztés iránti kérelmeket elutasítja.

A korábban már hivatkozott gyakorlat - mely szerint az adósok felfüggesztés iránti kérelme megküldésre kerül a végrehajtást kérőnek nyilatkozattételre - következtében a végrehajtást kérők a hiányos kérelmek esetében is több alkalommal hozzájárulnak a végrehajtás felfüggesztéséhez, de általában meghatározott időtartamra. Így a végrehajtást kérő kérésének megfelelően a felfüggesztésre a Vht. 48. § (1) bekezdése alapján akkor is sor kerül, amikor önmagában az adós kérelme alapján annak nem lenne helye.

Az eddig taglalt felfüggesztési ok, azaz a méltányolható körülmények vizsgálata mellett mintegy objektív elemként, feltételként szabja a törvény azt is, hogy az adós ne legyen korábban rendbírósággal sújtva. Hiszen az adós felfüggesztés iránti kérelme akkor nyerhet pozitív elbírálást, ha az eljárás során

együttműködő, jogszerű magatartást tanúsított. Ennek megfelelően bármilyen méltányolható körülmény fennállása és egyidejű igazolása mellett a végrehajtás felfüggesztésének nincs helye, ha az adóst rendbírsággal sújtották. Azonban a Vht. 48. § (1) bekezdés szerinti, azaz a végrehajtást kérő kérelmére a felfüggesztésre ilyen esetben is sor kerülhet, az csak az adós kérelmére zárja ki a felfüggesztést.

A veszélyhelyzetre figyelemmel a rendbírságra vonatkozó szabályok is kiegészítésre kerültek a 2020. évi LVIII. törvény 153. § (6) bekezdésében foglaltak szerint, mely alapján a végrehajtási eljárás során rendbírsággal nem sújtható az a személy, aki a veszélyhelyzet ideje alatt a járványügyi intézkedések miatt nem tudott eleget tenni a jogszabályban foglalt kötelezettségének. A korábban hatályban lévő 57/2020. (III. 23.) Korm. rendelet 7. § (1) bekezdése is ugyanígy tartalmazta már ezt a rendelkezést.

Az adós a Vht. 48. § (6) bekezdésében rögzítettek szerint az adott ügyben egyszer kérheti a végrehajtás felfüggesztését akkor, ha a végrehajtás az ingatlan birtokba adás iránt folyik. Ekkor a bíróság - ellentétben a Vht. 48. § (3) bekezdése szerinti esetben - a végrehajtást csak határozott időtartamra függesztheti fel, maximum hat hónapra.

Nincs helye azonban a végrehajtás felfüggesztésének a kötelezett kérelmére az önkényesen elfoglalt lakás kiürítése során, illetve, ha a bíróság az ingatlan kiürítését elrendelő határozatban legfeljebb hat hónapig terjedő teljesítési határidőt állapított meg.¹⁷ A bíróság a lakóingatlan kiürítését elrendelő határozatában a kötelezett kérelmére különös méltánylást érdemlő esetben állapíthat meg - az általános 15 napnál - hosszabb, legfeljebb hat hónapos teljesítési határidőt a törvényben meghatározott konjunktív feltételek teljesülése esetén, melyek a következők: az ingatlan a kötelezett lakóhelye, egyúttal az ő és közvetlen családtagjainak egyedüli lakóingatlana; a kérelemben a kötelezett valószínűsítette, hogy a saját és családja elhelyezését ideiglenesen sem tudja biztosítani; a per során nem sújtották pénzbírsággal, továbbá nem tanúsított rosszhiszemű magatartást; valamint nem önkényesen elfoglalt lakást kell kiüríteni.¹⁸

¹⁷ Vht. 48. § (7) bekezdés

¹⁸ Pp. 344. § (6) bekezdés

Önkényesen elfoglaltnak minősül a lakás akkor, ha annak használatára a bentlakó nem rendelkezik jogcímmel, abban jogellenesen tartózkodik, anélkül van az ingatlan birtokában, hogy arra tulajdonjoga folytán jogosult volna, vagy arra az ingatlannal rendelkező, bérleti jogviszony létesítésére jogosult szerv vagy személy feljogosította volna írásbeli jognyilatkozattal (pl. bérleti szerződés) vagy egyéb módon (szóbeli felhatalmazás) alapján. Ez megvalósulhat úgyis, ha a bérleti jogviszony alapján jogosult volt a bérlő a lakás használatára, azonban az megszűnt, és az ingatlant a bérbeadó felhívására nem hagyta el.

A bíróságnak az eljárása során figyelemmel kell lennie arra is, hogy a végrehajtás felfüggesztése tárgyában tizenöt napon belül kell döntenie.¹⁹ Véleményem szerint ezt az ügyintézési határidőt az elbírálásra alkalmas kérelem beérkezésétől, vagy amennyiben hiánypótlás szükséges, a hiányok pótlását követően, illetve az arra megadott határidő elteltétől kell számolni.

Sokszor az utolsó pillanatban, az árverési hirdetmény kifüggesztését követően, egyfajta „menstvárként” kerülnek benyújtásra az adósok által a felfüggesztés iránti kérelmek. Ilyen esetekben a törvény szerinti tizenöt napos határidőn belül, az árverés megtartását, a vételi ajánlattételi időszakot megelőzően érdemes döntenie a felfüggesztés tárgyában, mivel az eredményes árverés következtében az eredeti állapot már nem állítható helyre, azon egy jóhiszemű harmadik személy tulajdonjogot szerez, a végrehajtó a sikeres átverést követően köteles az árverési jegyzőkönyvet elkészíteni. A végrehajtók általában a betérjesztő iratukban felhívják a bíróság figyelmét a közelgő végrehajtási kényszercselekményekre. Viszont az adósok részéről is elvárható a jóhiszemű és együttműködő magatartás a tekintetben, hogy a kérelmek olyan időben kerüljenek benyújtásra, hogy azok még a bíróság által elbírálhatóak legyenek.

III.2.2. A végrehajtás felfüggesztése a Vht. 49. §-a alapján

A bíróság a végrehajtást a Vht. 49. §-ában írtak szerint is felfüggesztheti, mely történhet kérelemre vagy akár anélkül is, hivatalból, amennyiben azt a bíróság indokoltnak tartja.

¹⁹ Vht.50.§ (2) bekezdés

A Vht. 49. § (1) bekezdése szerint a végrehajtást a jogorvoslatot elbíráló bíróság felfüggesztheti, ha a végrehajtható okirat vagy a végrehajtó intézkedése ellen jogorvoslattal éltek.

A bíróságnak a fenti felfüggesztés kérdésében való döntésének meghozatala során a jogorvoslati kérelemben foglaltak alapján azt kell mérlegelnie, hogy amennyiben annak részben vagy egészben helyt ad, annak a végrehajtási eljárásra lesz-e lényeges kihatása. Amennyiben a végrehajtható okirat vagy a végrehajtó intézkedése elleni jogorvoslattal egyidejűleg a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet is előterjesztettek, a bíróságnak a felfüggesztés tárgyában is határoznia kell.

A Vht. Negyedik Része tartalmazza a végrehajtási eljárás során érvényesíthető jogorvoslatokat, melyek között megkülönböztetünk a végrehajtás elrendelésével (XV. fejezet), illetve a végrehajtás foganatosításával (XVI. fejezet) kapcsolatos jogorvoslatokat.

A végrehajtás elrendelésével összefüggő jogorvoslatok: a végrehajtási lap visszavonása és a végrehajtási záradék törlése²⁰ (Vht.211. §-212.§), a fellebbezés (Vht. 213.§) a felülvizsgálati kérelem a végrehajtás elrendelésével kapcsolatban (Vht. 214. §), míg a végrehajtás foganatosításával összefüggő jogorvoslatok: a végrehajtási kifogás (Vht. 217. §-217/B.§), a fellebbezés a végrehajtás foganatosításával kapcsolatban (Vht. 218. §) és más jogorvoslatok (Vht.220. §).

A végrehajtás elrendelésével szemben előterjesztett jogorvoslatot nem minden esetben a bíróság bírálja el, így a felfüggesztés kérdésében sem ő dönt. A közjegyző által kibocsátott végrehajtási lap és végrehajtási záradék esetén annak visszavonása és törlése iránti kérelem is a közjegyző hatáskörébe tartozik, ezáltal a végrehajtás felfüggesztése tárgyában is a közjegyző jogosult dönteni.²¹

A végrehajtás foganatosításával összefüggő leggyakoribb jogorvoslat a végrehajtási kifogás. A végrehajtási kifogás a végrehajtó intézkedésével szembeni jogorvoslat, mely a végrehajtó eljárása során bekövetkező a jogszabálysértő eljárási cselekmények, illetve eljárási késedelmek okozta jog- és érdeksérelmek orvoslására szolgál. A kifogás tárgya a végrehajtó azon intézkedése, mulasztása

²⁰ 3/2021. Polgári jogegységi határozat: végrehajtási lap visszavonására, illetőleg a végrehajtási záradék törlésére irányuló kérelmet elutasító végzések ellen is van helye fellebbezésnek.

²¹ Vht.224/A.§

lehet, amely az eljárásra érdemi kihatással van, és amely a kifogást előterjesztő jogát vagy jogos érdekét ténylegesen is sérti.

A Vht. 222.§-a alapján ugyan a végrehajtó intézkedése elleni jogorvoslatnak nincs halasztó hatálya, a Vht. 49. § (1) bekezdése mégis lehetőséget biztosít a bíróság számára a végrehajtás felfüggesztésére.

A végrehajtási kifogás során a felfüggesztés körében mérlegelni kell annak szükségességét, elsősorban arra vonatkozóan, hogy amennyiben a felfüggesztésre nem kerül sor, annak elmaradása nem okoz-e visszafordíthatatlanul nagyobb hátrányt, mint maga a felfüggesztés.

A becsértékkel szemben előterjesztett végrehajtási kifogások esetében a bíróság rendszerint erre irányuló kérelem hiányában is rendelkezik a végrehajtás felfüggesztéséről a kifogással érintett ingatlan vonatkozásában. Ami abban a vonatkozásban formális, hogy a végrehajtó a kifogásolt becsérték esetén a végrehajtást nem tudja továbbfolytatni, anélkül az árverési hirdetmény kifizése iránt intézkedni nem tud. A végrehajtó az ingatlan árveréséről szóló hirdetményt a végrehajtási kifogás előterjesztése esetén a becsérték tárgyában hozott jogerős bírósági határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül köteles közzétenni az elektronikus árverési hirdetmények nyilvántartásában.²² A végrehajtás felfüggesztése indokolt lehet az árverési hirdetmény, illetve az árverési jegyzőkönyvvel szemben előterjesztett végrehajtási kifogások esetében is, ha előreláthatólag a bírósági határozat kihatással lehet az ingatlan árverésére.

A fentiekén túlmenően célszerű általában a végrehajtás felfüggesztése a kifogás jogerős elbírálásáig akkor, amikor a végrehajtási kifogás sikere valószínűnek mutatkozik, de a döntés meghozatalához például további iratok, nyilatkozatok beszerzése szükséges, míg a nyilvánvalóan alaptalan kifogás esetén ez szükségtelen.

A Vht. 49. § (2) bekezdése szerint a bíróság a végrehajtást azokban az esetekben is felfüggesztheti, amelyekben ezt a Pp. vagy más törvény lehetővé teszi.

²² Vht. 139. § (3) bekezdése

A perbíróságnak a Pp. több rendelkezése alapján is lehetősége van a végrehajtás felfüggesztésére. Tekintettel arra, hogy jelen publikáció a nemperes eljárás keretében történő végrehajtás felfüggesztésére koncentrál, így csak említés szintjén térek ki az ezekkel kapcsolatos esetekre.

A határozat végrehajthatóságának felfüggesztését biztosítja Pp. a perben eljáró bíróság számára a kézbesítési kifogás (Pp.139. § (4) bekezdés), az igazolási kérelem (Pp. 152.§) és az ítélet kiegészítése iránti kérelem (Pp.355. § (3) bekezdése) vonatkozásában, ezek azonban nem egy már elrendelt végrehajtásnak, hanem a határozat végrehajthatóságának megakasztását jelentik.

Egyes rendkívüli jogorvoslati kérelmek, mint például a perújítás (Pp. 401. § (2) bekezdés) vagy felülvizsgálat iránti kérelem (Pp.416. §) esetében is van lehetőség a végrehajtás felfüggesztésre. Amíg a perújítás során az elsőfokon eljáró bíróság határoz a felfüggesztésről, amennyiben a perújítást megengedte és a perújítás sikere valószínűnek mutatkozik, addig a felülvizsgálat vonatkozásában a Kúria az iratok felterjesztését követően haladéktalanul.

A végrehajtás felfüggesztésére külön rendelkezést tartalmaz a Pp. egyes végrehajtási perek kapcsán, így a végrehajtás megszüntetése és korlátozás iránti perek (Pp.534. §), a végrehajtási igényperek (Pp. 541. §) és a végrehajtási eljárásba történő bekapcsolódás engedélyezése iránti perek (Pp.559.§) esetében. A végrehajtás megszüntetése és korlátozása iránti perek, valamint a végrehajtási igényperben a perben eljáró bíróság kérelemre függesztheti fel a végrehajtást a per jogerős befejezésig, továbbá az igényperben kizárólag az igényelt vagyontárgyra kiterjedően.

A Pp. 129. §-a a korábbi 1952. évi Pp.-hez képest általános jelleggel lehetővé teszi a perbíróság számára, hogy a per jogerős befejezéséig folyamatban lévő végrehajtást felfüggeszse, ha a per tárgya a végrehajtás tárgyául szolgáló követelés vagy az annak alapjául szolgáló jogviszony. Jelen szakasz szerint bármely pertípusban felfüggeszthető a végrehajtás, ha a fenti feltételek fennállnak, a régi Pp. ilyen rendelkezést nem tartalmazott. Jellemző eset, amikor a végrehajtandó követelés alapját képező szerződés érvénytelenségének megállapítása miatt indítanak pert.

A Vht. 49. § (2) bekezdése alapján a végrehajtás felfüggesztése tehát a perben eljárni jogosult bíróság hatásköre, azonban ezekben az esetekben is gyakran a végrehajtónál nyújtják be a felfüggesztés iránti

kérelmeket, melyeket a végrehajtók automatikusan a végrehajtást foganatosító bírósághoz terjesztenek be.

Előfordult, hogy a jogi képviselővel eljáró egyéb érdekelt (a lefoglalt pénzüsszeg tulajdonosa) a végrehajtónál terjesztett elő végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet, melyben a végrehajtást foganatosító bíróságtól kérte a felfüggesztést arra tekintettel, hogy az adós bankszámlájára érkezett pénzüsszeg, melyet a végrehajtó lefoglalt, nem az adós, hanem egyéb személy tulajdona, és egyidejűleg utalt arra is, hogy a végrehajtási igényperre kívánnak indítani. A nemperes eljárás keretében visszautalva az előzőekben írtakra azonban a végrehajtási igényperre tekintettel a végrehajtás felfüggesztésének nincs helye. A végrehajtás felfüggesztése tárgyában a végrehajtási igényperben eljáró bíróság jogosult dönteni a Pp. 541. §-a alapján, és a kérelmet a perben eljáró bíróság előtt is kell előterjeszteni. Így amennyiben ezen kérelmek a bíróság tájékoztatását követően fenntartásra kerülnek, a bíróság azokat elutasítja.

A Pp.-n kívül más törvények alapján is felfüggeszhető a végrehajtás, ilyen például a választottbíráskodásról szóló 2017. évi LX. törvény (Vbt.), melynek 7. § (5) bekezdése szerint a választottbíróági ítélet érvénytelenítése iránti perben a választottbíróági ítélet végrehajthatóságát a per befejezéséig a törvényszék, a felülvizsgálati eljárás befejezéséig pedig a Kúria bármelyik fél kérelmére felfüggeszheti a meghatározott feltételek fennállása esetén.

III.3. A felfüggesztés hatálya, tartama

A bíróság a végrehajtást valamennyi vagy meghatározott végrehajtási cselekmény(ek)re vonatkozóan függeszt(het)i fel, mely megválasztása során - amennyiben a törvény azt kötelezően nem írja elő - azt tartva szem előtt, hogy a felfüggesztés okára és céljára figyelemmel, mely végrehajtási cselekmények esetében szükséges feltétlenül a végrehajtás megakasztása.

A felfüggesztés hatálya tehát az egész eljárásra, mindenre végrehajtási cselekményre, intézkedésre kiterjedhet, ha a törvény vagy annak felhatalmazása alapján a bíróság másként nem rendelkezik. Amennyiben a végrehajtás csak bizonyos végrehajtási cselekmények vonatkozásában kerül

felfüggesztésre, a felfüggesztéssel nem érintett végrehajtási cselekményeket a felfüggesztés tartama alatt is foganatosítani kell a végrehajtónak.

A Vht. kifejezetten meghatározza a felfüggesztés hatályát a zálogjogosult végrehajtásba történő bekapcsolódás iránt előterjesztett kérelme folytán történő felfüggesztés esetén, amely a zálogtárgy árveréséről történő értékesítéséről szóló hirdetmény elkészítésére, illetve a zálogtárgy értékesítésére - a romlandó dolgok értékesítésének kivételével - terjed ki.²³ Ezenkívül még például az adós méltányolható körülményre hivatkozással benyújtott²⁴ kérelme alapján történő felfüggesztés esetében rendelkezik úgy a törvény, hogy a felfüggesztés pénzkövetelés végrehajtása esetén az adós munkabérének letiltására, az ingó vagyontárgyak és az ingatlan értékesítéséről szóló hirdetmény elkészítésére, a vagyontárgyak értékesítésére, továbbá a végrehajtás során befolyt összegek kifizetésére terjed ki.²⁵ Mindkét esetben azonban a többi végrehajtási cselekményt foganatosítani kell.

A bíróság a becsértékkel szembeni kifogás előterjesztésekor saját döntése alapján általában nem a teljes végrehajtást függeszti fel a kifogás jogerős elbírálásáig, hanem arra csak a kifogással érintett ingatlan vonatkozásában kerül sor, melyet végzése rendelkező részében az ingatlan adataival együtt feltüntet.

Felvetődhet, hogyan kell eljárni akkor, amikor a végrehajtás már felfüggesztésre került a - zálogtárgy vonatkozásában - a zálogjogosult bekapcsolódás engedélyezése iránti kérelme alapján, és az adós méltányolható körülményre hivatkozással kéri a felfüggesztést. Ebben az esetben a méltányolható körülményre alapított újabb felfüggesztés iránti kérelem tárgyában muszáj dönten, mivel a bekapcsolódásra tekintettel történt felfüggesztés csak a zálogtárgy értékesítésére terjed ki. Abban az esetben viszont, ha a végrehajtás felfüggesztése már megtörtént a teljes végrehajtásra, az annak hatálya alatt benyújtott újabb kérelmet el kell utasítani.²⁶

A Vht. 50. § (1) bekezdése azt is rögzíti, hogy a felfüggesztés nem terjed ki a végrehajtás foganatosítása során szükséges bírósági döntések meghozatalára, és a felfüggesztést megelőzően

²³ Vht. 50. § (4) bekezdés

²⁴ Vht. 48. § (3) bekezdés

²⁵ Vht. 50. § (5) bekezdés

²⁶ A Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Értekezletének (2019. IV.16.) 46.sz. állásfoglalása

előterjesztett végrehajtási jogorvoslati kérelmek elbírálására. Ez azt jelenti például, ha az adós végrehajtási kifogást terjesztett elő a felfüggesztést megelőzően, a bíróságnak azt el kell bírálnia, a felfüggesztés annak nem lehet akadálya.

A végrehajtás felfüggesztésének hatálya a felfüggesztést elrendelő határozat meghozatalának időpontjában nyomban beáll,²⁷ és a felfüggesztést a végrehajtóval azonnal közölni kell,²⁸ melyre rövid úton, az elektronikus kapcsolattartás szabályai szerint elektronikus úton, telefonon, adott esetben néhány helyen még faxon kerül sor.

A végrehajtást a bíróság végzéssel függeszti fel, mely határozatlan és határozott időre is történhet. A bíróság gyakorlata alapján a végrehajtás meghatározott időtartamra is felfüggeszhető, habár erre vonatkozó kifejezett rendelkezést a Vht. nem tartalmaz, csupán egyetlen esetben, amikor a végrehajtás ingatlan kiürítése iránt folyik, a végrehajtás egy alkalommal, legfeljebb hat hónap határozott időtartamra felfüggeszhető.²⁹

Némelyik régebbi kommentár ezzel kapcsolatban eltérő álláspontot képviselt - a határozott időtartamra történő felfüggesztést nem támogatta -, azonban a 2021-ben kiadott kommentárok is már úgy fogalmazzák, hogy „a bíróság a végrehajtási eljárást végzéssel függeszti fel - jellemzően előre meg nem határozott időtartamra, de időlegesen-”³⁰.

A 2019. április 16. napján tartott Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Értekezletén ezzel kapcsolatban azt az egységes álláspontot alakították ki, hogy kizáró szabály hiányában a végrehajtás határozott időre is felfüggeszhető akár az adós, akár a végrehajtást kérő kérelmére nemcsak a jogszabályban meghatározott esetben, hanem akkor is, ha meghatározható a felfüggesztés okaként szolgáló körülmény megszűnésének időpontja.³¹

A gyakorlatban a határozott időtartamra történő felfüggesztés elrendelésére azonban többször kerül sor, mint a határozatlan idejűre. Ennek oka az is, hogy a végrehajtást kérők is elsősorban

²⁷ Vht. 50. § (1) bekezdés

²⁸ Vht. 50. § (2) bekezdés

²⁹ Vht. 48. § (6) bekezdés

³⁰ Nagykommentár a végrehajtási törvényhez, Wolters Kluwer Hungary Kft. kiadó, 2021., 383. oldal; A bírósági végrehajtásról szóló törvény és a kapcsolódó jogszabályok kommentárja, HVG-ORAC kiadó, 2021., 189. oldal.

³¹ A Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Értekezletének (2019. IV.16.) 45.sz. állásfoglalása

meghatározott időtartamra járulnak hozzá a végrehajtás felfüggesztéséhez. Általában egy rövidebb (egy évet meg nem haladó) felfüggesztés, melynek tartama behatárolt, jobban szolgálja a végrehajtást kérők érdekeit is.

A felfüggesztést elrendelő bíróság bármely fél indokolt kérelmére a felfüggesztés fenntartásának indokoltságát felülvizsgálja a Vht. 50. § (6) bekezdése szerint. Ha a felfüggesztésre határozatlan időtartamban kerül sor, abban az esetben nem látható előre, hogy meddig indokolt a felfüggesztés, ezért a Vht. biztosítja a felek részére e körben a kezdeményezés jogát. Ebből az is következik, hogy kérelem hiányában a bíróságnak a Vht. alapján nincs jogszabályi kötelezettsége arra, hogy hivatalból vizsgálja a végrehajtás fenntartásának indokoltságát. A bíróság ezért a felfüggesztést elrendelő végzésének indokolás részében a felek figyelmét erre külön felhívja. Sok esetben így akár évek is eltelnek, amíg a bírósághoz erre vonatkozó kérelem érkezik, jellemzően a végrehajtást kérők részéről.

A végrehajtás folytatásához a Vht. 51.§-a alapján a bíróság intézkedésére van szükség, az automatikusan nem folytatódik. A bíróság a végrehajtás megszüntetéséről végzéssel határoz, melyben elrendeli a végrehajtás folytatását.

III.4. A felfüggesztés tárgyában hozott végzések elleni jogorvoslatok

A Vht. 218.§ (1) bekezdése általánosan rögzíti, hogy a végrehajtás foganatosítása során hozott bírósági végzés ellen fellebbezésnek van helye. Tekintettel arra, hogy a Vht. erre vonatkozóan kifejezett rendelkezést tartalmaz, így a Vht. 9. §-ában foglalt utaló szabály folytán a Pp. szabályai nem alkalmazhatók. A BDT 2007.1529. számú eseti döntés a régi Pp. kapcsán is ezt már kimondta, hogy a végrehajtás felfüggesztése tárgyában hozott végzés ellen az Vht. alapján van helye fellebbezésnek, ezért nem alkalmazhatók az 1952. évi Pp.-nek a végzés elleni fellebbezésre vonatkozó szabályai.

A fentiekre tekintettel is egységes a bírósági gyakorlat arra vonatkozóan, hogy a felfüggesztést elrendelő, valamint az elutasító végzés ellen fellebbezésnek van helye, melyet a Vht. 218. § (1) bekezdése biztosít. A bíróság végzését indokolni köteles.

A Vht. 50. § (3) bekezdése szerint a felfüggesztést elrendelő határozat elleni jogorvoslatnak a felfüggesztésre nézve nincs halasztó hatálya, azaz végrehajtónak a döntés szerint kell eljárnia akkor is, ha azzal szemben fellebbezéssel éltek.

Eltérő a gyakorlat³² a bíróságok között viszont a tekintetben, hogy a végrehajtás folytatásának elrendelésére fellebbezhető végzéssel vagy fellebbezéssel nem támadható, pervezető végzéssel kerül sor.

A Vht. 51. §-a szerint a felfüggesztett végrehajtást a felfüggesztést elrendelő bíróság - illetőleg a polgári perrendtartásban vagy más törvényben megállapított más bíróság - intézkedésére lehet tovább folytatni.

A Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Értekezletén 2019. április 16. napján erre vonatkozóan az került kimondásra, hogy ha a felfüggesztés határozott időre szólt, akkor a határozott idő lejártát követően pervezető végzésben kell rendelkezni a végrehajtás folytatásáról, megállapítva a végzésben, hogy a felfüggesztés oka megszűnt.³³ Az állásfoglalás viszont arra nem tér ki, hogy amennyiben nem határozott időtartamú a felfüggesztés, arra az esetre is irányadó lenne ez a gyakorlat.

Álláspontom szerint a határozott időtartamra elrendelt felfüggesztés esetén a megszüntetésről elegendő pervezető végzésben rendelkezni, tekintettel arra, hogy a bíróságnak csak azt kell megállapítania, hogy a meghatározott időtartam eltelt, amely egy objektív körülmény. Ebben az esetben hivatalból is intézkedik a bíróság a felfüggesztés megszüntetése iránt.

Viszont amennyiben a felfüggesztés időtartama nem meghatározott időtartamra történt, akkor szükséges fellebbezhető végzéssel elrendelni a végrehajtás tovább folytatását, annak ellenére is, hogy

³² Dr. Dézsi Andrea: A végrehajtási eljárást átmenetileg megszakító körülmények - a végrehajtás felfüggesztésének lehetséges esetei a bírósági gyakorlatban 38. oldal, (<https://www.mabie.hu/index.php/cikkek-tanulmanyok/1433-a-vegrehajitasi-eljarast-atmenetileg-megszakito-korulmenyek-a-vegrehajtas-felfuggesztesenek-lehetseges-esetei-a-birosagi-gyakorlatban>); Barátiné dr. Boda Gréta: A végrehajtás felfüggesztésének esetei a bírói gyakorlat tükrében, különös tekintettel az adós oldalán figyelembe vehető méltányolható körülményekre 13. oldal, https://www.mjsz.unimiskolc.hu/files/7902/5_boratinebodagreta_t%C3%B6rdelt.pdf ; dr. Magyar Fanni: A bíróság művészete, avagy a végrehajtási eljárás felfüggesztésének esetei, különös tekintettel a méltányolható körülményekre, 8. oldal (https://www.mjsz.unimiskolc.hu/files/10861/11_magyarfanni_t%C3%B6rdelt.pdf) (felhasználás ideje: 2022. február 27.)

³³ A Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Értekezletének (2019. IV.16.) 45.sz. állásfoglalása

a Vht. 51. §-a a bíróság „intézkedéséhez” köti azt, és a felfüggesztést megszüntető végzés elleni fellebbezési jogot a Vht. 218. § (1) bekezdésére alapítani.

E körben utalnék a BDT. 2007.1529 számú eseti döntés alapját képező ügyre³⁴, melyben a végrehajtást kérő kérelmére a felfüggesztés fenntartása indokoltságának felülvizsgálatára került sor.

Az elsőfokon eljáró bíróság a végrehajtási kérő kérelmét elutasította, és a felfüggesztést hatályában fenntartotta, mely végzése ellen fellebbezést engedett. A végrehajtást kérő fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság a fellebbezést elutasította arra hivatkozással, hogy a régi Pp. 233. § (3) bekezdés b) pontja alapján nincs helye a végzés ellen fellebbezésnek, mivel az pervezető végzésnek minősül. A végrehajtást kérő a másodfokú végzéssel szemben fellebbezést nyújtott be, melyben előadta, hogy a Vht. 50. § (6) bekezdése szerinti felülvizsgálat alapján határozott az elsőfokú bíróság, mely végzés ellen a Vht. 218. § (1) bekezdése alapján fellebbezésnek van helye, az ilyen végzés nem pervezető végzés. A Fővárosi Ítéletábra végül a végrehajtás kérő fellebbezését alaposnak találta, mely során rögzítette, hogy helytálló a végrehajtást kérő érvelése arra vonatkozóan, hogy a Vht. 218. § (1) bekezdése értelmében e végzés ellen fellebbezésnek van helye, mert a határozat a végrehajtás foganatosítása során hozott végzésnek minősül.

IV. A végrehajtás felfüggesztése vs. a végrehajtás szünetelése

Az adósok a végrehajtónál előterjesztett kérelmeikben gyakran a végrehajtás szünetelését kérik, habár azok tartalmuk szerint a végrehajtás felfüggesztésére irányulnak. A végrehajtás felfüggesztése és a végrehajtás szünetelése nagyon hasonló jogintézmény, azonban a kettő több mindenben különbözik egymástól.

A végrehajtási eljárásban a szünetelés a nyugvás egyik formája, melyre kizárólag a Vht.-ban meghatározott szabályokat kell alkalmazni. Ez következik a Vht. 9. §-ának utaló szabályából is, hiszen a szünetelésre vonatkozóan a Vht. kifejezett rendelkezéseket tartalmaz. A Vht. 52. §-a szerint a végrehajtás szünetel: ha a) az adós személyazonossága a szükséges adatok hiányában nem állapítható meg; b) a végrehajtást kérő vagy az adós meghalt, vagy a nem természetes személy adós megszűnt,

³⁴ Fővárosi Ítéletábra 3.Pkf. 26 249/2006/1.

és a jogutód vagy az ellenérdekű fél nem kérte a jogutódlás megállapítását; c) a végrehajtást kérő az eljárásban való közreműködési kötelezettségének nem tett eleget; d) az adósnak nincs lefoglalható vagyontárgya, illetőleg a lefoglalt vagyontárgy értékesítése sikertelen volt; e) a végrehajtást kérő a végrehajtási költséget - bár köteles rá - nem előlegezte; f) az adós a teljesítésre halasztást kapott, vagy a részletekben való teljesítést engedélyezték, illetve állapította meg számára a végrehajtó; g) vagy külön törvény így rendelkezik.

A fentiekből is látható, hogy a végrehajtás szünetelésére teljesen más esetekben kerül sor, mint a végrehajtás felfüggesztésére. A végrehajtás felfüggesztésének tárgyában a bíróság jogosult dönteni, míg a végrehajtás szünetelését a végrehajtó jegyzőkönyvben állapítja meg, és ugyancsak a végrehajtó rendelkezik az eljárás folytatásáról, amikor a szünetelés oka megszűnik.

A felfüggesztés a szüneteléshez hasonlóan megakasztja a végrehajtási eljárást, a szünetelés jogkövetkezményei lényegében azonosak a felfüggesztés következményeivel: az addig elvégzett eljárási cselekmények megtartják a hatályukat, további eljárási cselekményre azonban még kivételesen sem kerülhet sor, eltérően a végrehajtás felfüggesztésétől, amelynek esetén az eljárás a felfüggesztéssel nem érintett vagyontárgy vonatkozásában folytatódhat. A szünetelés kizárólag a végrehajtási cselekmények foganatosítását zárja ki, de intézkedések (pl. díjjegyzék készítése) szünetelő ügyben is hozhatók.³⁵ A felfüggesztéssel ellentétben a szünetelés alatt a végrehajtás elévülhet.³⁶

Előfordulhat, hogy a végrehajtás szünetelése alatt terjesztenek elő felfüggesztés iránti kérelmet. Az egyik ügyben például az ingatlan becsértékének közlését követően került sor a végrehajtó részéről a végrehajtás szünetelésének megállapítására a Vht. 52. § g) pontja és a 2015. évi CV. törvény 28. § (1) bekezdése alapján, mivel az adós a bíróságon kívüli adósságrendezési eljárást kezdeményezett. Majd a szünetelés megállapítását követően a végrehajtást kérő becsértékkel szemben - határidőben - kifogást terjesztett elő, melyben kérte szakértő kirendelését, és egyúttal a végrehajtás felfüggesztését is.

³⁵ A Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Értekezletének (2019. IV.16.) 43.sz. állásfoglalása

³⁶ EBH2004. 1037. Az adós lefoglalható vagyontárgya hiányában szünetelő végrehajtási eljárásban a végrehajtási jog elévülése bekövetkezhet a szünetelés tartama alatt

A Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Értekezletén 2019. április 16. napján egységes volt az álláspont a tekintetben, hogy a szünetelő végrehajtás során a felfüggesztés iránti kérelem elbírálható, de figyelemmel arra, hogy a felfüggesztés és a szünetelés fogalmilag kizárja egymást, mivel azonos a joghatásuk, ezért a szünetelés tartama alatt előterjesztett felfüggesztés iránti kérelmet el kell utasítani,³⁷ valamint a szünetelő végrehajtásban szakértő nem rendelhető ki, új becsérték nem állapítható meg, mivel az végrehajtási cselekmény³⁸.

A fent említett ügyben ezért a végrehajtást kérő által a szünetelés tartama alatt előterjesztett felfüggesztés iránti kérelem elutasításra került, azonban a végrehajtási kifogása nyomán indult bírósági eljárást a bíróság a végrehajtás szünetelésének idejére felfüggesztette, egyúttal felhívta a végrehajtót, hogy a végrehajtási eljárás folytatása esetén haladéktalanul értesítse a bíróságot. Ebben az esetben, amennyiben a végrehajtó arról tájékoztatja a bíróságot, hogy a szünetelés oka megszűnt, a végrehajtást folytatja, a bíróság a Vht. 49. § (1) bekezdése alapján kérelem nélkül is rendelkezhet a végrehajtás felfüggesztéséről, és intézkedhet szakértő kirendelése iránt.

V. Összegzés

A tanulmány egy átfogó kép adására törekedett a végrehajtás felfüggesztése során érvényesülő jelenlegi bírósági gyakorlatról. Összegzésként rögzíthető, hogy a végrehajtás felfüggesztése egyes esetekben a bíróság számára kötelező, máskor a bíróság belátásától, gondos mérlegelésétől függ, hogy a végrehajtást felfüggeszti -e.

A leírtak alapján az is megállapítható, hogy a végrehajtás felfüggesztésére vonatkozó szabályok sok esetben nem részletekbe menőek, ezért azokat a bírósági gyakorlat kiegészítette. Figyelemmel arra, hogy azonban a bírósági gyakorlat némely esetben eltérő, illetőleg, hogy a gyakorlat által kialakított részletszabályok a felek által is ismertek legyenek, szükséges lenne a bírói gyakorlat egységes rendezése, annak jogszabályban való rögzítése.

³⁷ A Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Értekezletének (2019. IV.16.) 46.sz. állásfoglalása

³⁸ A Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Értekezletének (2019. IV.16.) 43.sz. és 59.sz. állásfoglalása, BH1997. 33.

E körben kiemelném az adós részéről benyújtott felfüggesztés iránti kérelmek folytán történő felfüggesztés esetét, mely feltételrendszerében a méltányolható körülmény átmeneti jellegének deklarációja célszerű lenne. Így az adósok számára is kiszámíthatóbb lenne a bíróság gyakorlata.

Érdemes lenne rögzíteni azt is, hogy a végrehajtás határozott időtartamra is felfüggeszthető, illetve a végrehajtás felfüggesztésének megszüntetése tárgyában hozott határozat ellen minden esetben van-e helye fellebbezésnek, vagy a határozott tartamú felfüggesztés vonatkozásában az egyszerű, nem fellebbezhető pervezető végzés is elégséges, melyben megállapításra kerül, hogy a felfüggesztés oka (az időtartam eltelt) megszűnt, továbbá, mivel a szünetelés alatt a végrehajtás felfüggesztése fogalmilag kizárt, a szünetelés tartama alatt előterjesztett felfüggesztés iránti kérelmeket a bíróságnak minden esetben el kell-e utasítania.

A fenti javaslatokkal a kérdéses rendelkezések egyértelműbbé válnának mind a jogalkalmazó, mind a felek számára, és segítenék a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmek vonatkozásában az egységesebb döntéshozatal kialakítását.

Felhasznált irodalom:

- dr. Lukács Tamás / dr. Martonovics Bernadett / dr. Schadl György / dr. Udvarny Sándor / dr. Ujlaki Tamás, Nagykomentár a végrehajtási törvényhez, Wolters Kluwer Hungary Kft., Budapest, 2021.
- Gelencsér Dániel/ Harter Mária/ Kiss Nikolett/ Lukács Tamás/ Martonovics Bernadett/ Muzsalyi Róbert /Pomeisl András/ Rák Viktor/ Schadl György/ Szécsényi-Nagy Kristóf/ Turbucz Zoltán/ Udvardy Sándor, A bírósági végrehajtásról szóló törvény és a kapcsolódó jogszabályok kommentárja, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft, Budapest, 2021.
- dr. Gyovai Márk/ dr. Kiss-Kondás Eszter/ dr. Kormos Erzsébet/ dr. Lukács Tamás/ dr. Nagy Adrienn/ dr. Schadl György, Kézikönyv a bírósági végrehajtás fogantatásához, Wolters Kluwer Hungary Kft. Budapest, 2016.
- dr. Gyüre Péter: A bírósági végrehajtási eljárás cselekményeinek láncolatát átmenetileg megakasztó jogintézmények
http://www.debrecebijogimuhely.hu/archivum/1_2_2018/a_birosagi_vegrehajtasi_eljaras_cselekményeinek_lancolatat_atmenetileg_megakasztó_jogintezmenyek/
- dr. Magyar Fanni: A bíróság művészete, avagy a végrehajtási eljárás felfüggesztésének esetei, különös tekintettel a méltányolható körülményekre
https://www.mjsz.uni-miskolc.hu/files/10861/11_magyarfanni_t%C3%B6rdelt.pdf
- Dr. Dézsi Andrea: A végrehajtási eljárást átmenetileg megszakító körülmények - a végrehajtás felfüggesztésének lehetséges esetei a bírósági gyakorlatban
<https://www.mabie.hu/index.php/cikkek-tanulmányok/1433-a-vegrehajtasi-eljarast-atmenetileg-megszakito-korulmenyek-a-vegrehajtás-felfuggesztésének-leheteseg-esetei-a-birosagi-gyakorlatban>
- Barátné dr. Boda Gréta: A végrehajtás felfüggesztésének esetei a bírói gyakorlat tükrében, különös tekintettel az adós oldalán figyelembe vehető méltányolható körülményekre
https://www.mjsz.unimiskolc.hu/files/7902/5_boratinebodagreta_t%C3%B6rdelt.pdf
- dr. Molnárné dr. Asztalos Zsuzsanna: A végrehajtási eljárás felfüggesztésének esetei, különös tekintettel a méltányolható körülményekre
[https://www.jogiforum.hu/files/publikaciok/asztalos_zsuzsanna_vegrehajtás_felfuggeszte_se\[jogi_forum\].pdf](https://www.jogiforum.hu/files/publikaciok/asztalos_zsuzsanna_vegrehajtás_felfuggeszte_se[jogi_forum].pdf)

- dr. Hugyecz Fernanda: A végrehajtás felfüggesztése a gyakorlatban - különös tekintettel a veszélyhelyzeti időszakokra

[https://www.jogiforum.hu/files/publikaciok/hugyecz_fernanda_vegrehajtás_fefuggesztes_e\[jogi_forum\].pdf](https://www.jogiforum.hu/files/publikaciok/hugyecz_fernanda_vegrehajtás_fefuggesztes_e[jogi_forum].pdf)

Felhasznált joganyag:

- A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény és indokolása
- A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény
- A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény
- veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készütségről szóló 2020. évi LVIII. törvény
- a választottbíráskodásról szóló 2017. évi LX. törvény
- Az 57/2020. (III. 23.) Korm. rendelet
- A 45/2020 (III.14.) Korm. rendelet
- 3/2021. Polgári jogegységi határozat
- EBH2004. 1037.
- BDT 2012. 2717. számú eseti döntés
- A BDT 2007.1529 számú eseti
- BH.2001.47.
- BH2015. 72.
- BH1997. 33.
- Fővárosi Ítéltábla 3. Pkf. 26 249/2006/1.
- A Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Értekezletének (2017. XI. 20-21.) 64.sz. állásfoglalása, Civilisztikai Kollégiumvezetők Országos Értekezletének (2019. IV.16.) 43., 45., 46., 58., 59. és 66. sz. állásfoglalásai